

G. Taistelun keskeyttäminen.

Taistelun kääntyessä epäsuotuisaksi pitää johtajan ajoissa päättää, antaako hän taistelun kehityä ratkaisuun, vai peräytyykö s. o. keskeyttää taistelun. Erikoisista syistä voi hyökkääjäkin olla pakotettu keskeyttämään taistelun, nim. omasta päätöksestään tai korkeamman johtajan käskystä esim. kun etujoukot otetaan takaisin tai muualla tapahtunut ratkaisu vaatii peräytymistä.

Taistelun keskeyttäminen on vapaaehtoinen toimi, johon johtaja ryhtyy, olematta vastustajan siihen pakottama ja minkä hän voi panna toimeen, ilman että vihollinen voi sitä tuntuvammin häiritä. Tästä seuraa, että hyökkääjä, joka keskeyttää hyökkäyksen ja peräytyy puolustajan vaikutusalueesta, ei saa antaa vastustajan hyökkäysten pidättää ja pakottaa itseään uusiin taisteluihin, sekä että puolustajan täytyy kyllin aikaisin lähteä peräytymään vapautuakseen vihollisen takaa-ajosta. Raja tappion ja taistelun vapaaehtoisen keskeyttämisen välillä on usein vaikea eroittaa, erittäinkin jos puolustaja keskeyttää taistelun välttääkseen joutumasta tilanteeseen, joka taistelua jatkettaessa kääntyisi hänelle tappioksi, ehkä tuhoksi.

Kuopatkinia on nimitetty taistelun keskeyttämisen mestariksi, sillä hän on ymmärtänyt oikeaan aikaan peräytyä Liaojangin ja Mukdenin tuhoisista taisteluista, mutta hänessä ei ole ollut miestä voittajan tahdolla ratkaisemaan taistelua, vaan hän on aina luonut katseensa taaksepäin, miettinyt, miten päästä irti vihollisesta, kun vastarintamahdolli-

suuksien raja oli saavutettu. Siten hän jätti sekä taistelulentän että voiton vastustajalle.

Jotta nykyisten taisteluperiaatteitten mukaan voitaisiin taistelu keskeyttää, valita peräytymistie ja toimittaa se ilman, että vihollinen kykenee takaa-ajoon, edellytetään, ettei jalkaväki vielä ole antautunut ratkaisevaan tulitaisteluun (siis lyhyillä etäisyyksillä) ja että johtajalla on kylliksi joukkoja käytettävänä. Tietystikin olisi väärin säästää joukkoja peräytymisen suojaamiseksi sen sijaan, että käytettäisiin ne taistelussa voiton saavuttamiseksi. Sekä hyökkäyksessä että puolustuksessa pitää koko tykistön helpottaa jalkaväen takasin vetäytymistä ja estää vihollisen jalkaväen tunkeutumista eteenpäin. Tykkitulen suojaan vetäytyy ensi linjan jalkaväki takasin ja varajoukot ottavat puolustautumisen tehtäväkseen. Sitten tykistö vähitellen vetäytyy taaksepäin, kunnes päästään irti vihollisesta ja voitetaan täydellinen liikuntavapaus, kun joukot ovat vihollisen vaikutuspiirin ulkopuolella.

Jalkaväen ampumaketju vetäytyy siten taaksepäin, että ne osat ampumaketjua, joilla on pisin matka, ennenkuin ne pääsevät suojaan peräytymään vetäytyvät takaisin, miehet ryömien, yksitellen lyhintä tietä. Jällelle jääneet ampuvat entistä kiivaammin, ettei vihollinen huomaa tulen laimentumista. Viimeiseksi jäävät ne, jotka heti asemistaan voivat päästä suojassa taaksepäin. Takana olevat osat miehittävät sellaisia paikkoja, joista nopeasti suojassa pääsee peräytymään ja alkavat ampuu kun edellä ollut jalkaväki on vetäytynyt pois heidän tieltään. Kun edessä ovat joukot

ovat päässeet suojaan, niin jokaisen johtajan tehtävä on koota osastonsa sekä viedä ne niin koossa kuin mahdollista taaksepäin. Paraat asemat näille varajoukoille ovat sivusta-asemat, joista viholliselle sen edetessä voidaan antaa syrjätulta ja samalla vetävät vihollisen toiseen suuntaan.

Jotta vastustajan heikkouksia voitaisiin käyttää hyväksi, ei tuumaakaan vetäydyttäisi taaksepäin, muuten kuin olosuhteitten pakosta; jotta moraaliset voimat saataisiin säilymään, vaaditaan, että peräytyminen käy hitaasti, että aina tehdään vastarintaa, milloin vihollinen aikoo ajaa takaa. Siten ovat suuret sotapäälliköt ja sotaan tottuneet armeijat aina käyttäytyneet. Etenkin Blücher oli tällaisen peräytymistavan erikoisedustaja.

Yhteen aikaan oltiin sitä mieltä, että taistelun keskeyttäminen olisi hyvin vaikea nykyisten kauas kantavien aseitten takia, mutta se seikka, että taistelut harvoin ratkaistaan täydelleen yhdessä päivässä, tekee aina mahdolliseksi yöllä suojaan lähteä peräytymään. Venäläisten etenemisen aikana Karpaateilla ovat itävaltalaiset näyttäneet, että vetäytyminen taaksepäin ja yhä uusien asemien puolustautuminen on mahdollista.

Taistelu keskeytetään paraiten siten, että kaivaudutaan maahan ja pidetään puoliaan pimeän tuloon saakka ja vasta pimeässä peräydytään. Jos taistelu on kehittynyt pitkälle, niin on pakko menettellä tällä tavoin tai hyökkäämällä ja vallottamalla vihollisen ensi asemat ja vasta sen jälkeen huomautta perääntymällä.